

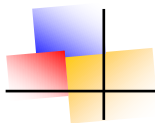

Zborové listy

Z obsahu:

*Slovo kazateľa
Duchovné prebudenia
Slovo pre deti
Oslíkov vianočný príbeh
Z misie vo Vítkovciach*

Slovo kazateľa

Povedal som: Ty si môj Boh. V tvojej ruke je môj čas.

Žalm 31, 15b-16a

Na začiatku nového roku je dobré pripomenúť si skutočnosť, že čas nášho života je v Božích rukách. O kom to však platí? Vari len o tých, ktorí spolu s Dávidom vyznávajú: Ty si môj Boh? Nie, rovnako to platí o veriacich ako i o neveriacich. Čas života každého človeka je v Božej ruke. Rozdiel je len v tom, že zatiaľ čo veriaci o tom vie a je to pre neho zdrojom veľkej útechy a povzbudenia, neveriaci o tom nevie. Preto žije v presvedčení, že čas je v jeho rukách. Samozrejme, že je to ilúzia, sebaklam, ktorý neveriaci zistí až na konci, na smrteľnej posteli. Veď skúste na konci života pridať k svojmu životu hoci len deň života, alebo aspoň hodinu. Čo zistíte? Že svoj život nepredĺžite ani o minútu. Prečo nie? Lebo váš čas nie je vo vašej ruke. Na konci zistíte, že smrť je silnejšia než všetka vaša vôľa a túžba predĺžiť čas svojho života. A keď raz Boh povie: „Koniec!“, tak ten koniec príde a vy s tým nič neurobíte.

To, čo neveriaci zistí až na konci, veriaci vie už od začiatku: Môj čas nie je v mojej ruke, ale v Božej ruke. Ako dobre! Veď čo vieme o tejto ruke, lepšie povedané o Bohu tejto ruky? Nemusíme ísť ďaleko. Stačí, keď si prečítame, čo žalmista hovorí v tomto žalme o Bohu. Je to celý zoznam: *Hospodine, ty si moja skala, moja pevnosť. Vykúpil si ma, verný Bože. Zhliadol si na moju biedu, vedel si o mne, keď som bol v tiesni, vypočul si môj úpenlivý hlas. Aká nesmierna je tvoja dobrota! Hospodin mi zázračne prejavil milosť. Hospodin chráni verných.*

Keby sme to ako ľudia Novej zmluvy previedli na spoločného menovateľa, tak by sme mohli o tejto ruke povedať, že je to prebodnutá ruka. V tvojej prebodnutej ruke, ktorá sa z lásky ku mne nechala pribiť na kríž, je môj čas. Vieš ešte o nejakej inej ruke, ktorá by pre teba urobila to, čo táto ruka? Vieš ešte o inej ruke, ktorá by bola silnejšia, vernejšia, láskavejšia, milosrdnejšia než táto prebodnutá ruka? V nej je môj i tvoj čas. Keby sme na začiatku roka len toto vedeli, vedeli by sme dosť na to, aby sme mohli do budúcich dní vykročiť ako ľudia nádeje.

Pane, ďakujeme, že je to Tvoja ruka, v ktorej sú všetky naše dni.

Rastislav Betina

Duchovné prebudenia

Výzva k modlitbám za prebudenie

Roku 1784 sa začala reťaz významných udalostí, ktoré priamo prispeli k nasledujúcemu veľkému duchovnému prebudeniu. John ERSKINE (1720-1803), kazateľ Škótskej cirkvi v Edinburghu, vydal EDWARDSOVO dielo Skromný pokus podporiť výslovnú dohodu ... pri mimoriadnych modlitbách za prebudenie náboženstva a poslal ju baptistickému kazateľovi Johnovi RYLANDOVI v Northamptone. Výsledkom bolo, že sa baptistická asociácia v Northamptonshire rozhodla venovať každý prvý pondelok v mesiaci "modlitbe za všeobecné prebudenia a šírenie náboženstva".

Výzva k modlitbám bola kladne prijatá evanjelikálnymi skupinami rôznych denominácií v Anglicku aj v Škótsku a čoskoro sa rozšírila do ďalších krajín. Roku 1792 ju prijali baptisti v Bostone a r. 1794 získali podporu všetkých veľkých amerických denominácií.

Roku 1795 riaditeľstvo novozaloženej Londýnskej misijnej spoločnosti odporučilo, aby pondelkové modlitebné stretnutie sa stalo aj misijným modlitebným stretnutím. Myšlienka mala okamžitý úspech a modlitebné skupiny v Londýne sa rýchlo množili. Odtiaľ sa tento typ modlitebných stretnutí rozšíril do všetkých väčších miest britského kráľovstva, ako aj do Holandska, Švajčiarska, Nemecka, Ameriky, Indie, Afriky.

Druhé evanjelikálne prebudenie – prvá fáza

V Anglicku sa prebudenie začalo v severných priemyselných mestách Yorkshire, ale čoskoro sa rozšírilo aj do vidieckych oblastí. Najviac z neho získali pravdepodobne metodisti, ktorí sa menej ako iní obávali javu masového prebudenia. Ich celkový počet vzrástol v priebehu jednej generácie zo 72 000 z r. 1791 (rok WESLEYHO úmrtia) na štvrtú milióna. Baptisti a kongregacionalisti taktiež pokračovali v raste s novou silou a aktivizovali sa v horlivej putovnej evanjelizácii. Z týchto skupín vznikli prvé zahraničné misijné spoločnosti - Baptistická misijná spoločnosť (1792) s Williamom CAREYOM (1761-1834) ako prvým misionárom a Londýnska misijná spoločnosť r. 1795. Moderné protestantské misijné hnutie bolo priamym výsledkom Druhého evanjelikálneho prebudenia. Vznikajú misijné a vzdelávacie spoločnosti:

- *Spoločnosť pre vydávanie náboženských traktátov* (Religious Tract Society - 1799) a *Biblická spoločnosť britská a zahraničná* (British and Foreign Bible Society - 1804).
- *Hnutie nedeľnej školy* (Sunday school movement). Jeho zakladateľmi bol Robert RAIKES (1735-1811) a Hannah MORE (1745-1833).

Vo Walese boli sporadické prebudenia 80-tych rokov vystriedané vlnami prebudenia od 1791 do 1814. Známymi kazateľmi tohto prebudenia sú napr. baptista Christmas EVANS (1766-1838), známy ako "waleský Bunyan" a metodista John ELIAS (1774-1841).

V Nórsku, Dánsku, Švédsku a Fínsku boli prebudenia spojené s luteránskym pietizmom. V Nórsku došlo k celonárodnému prebudeniu prostredníctvom laického cestujúceho kazateľa Hansa Nielsena HAUGEHO (1771-1824), ktorý osem rokov cestoval peši alebo na lyžiach a týmto spôsobom precestoval viac ako 15000 km. Desaťkrát bol zatknutý a roky 1804-1814 strávil vo väzení. Napriek tomu, že svojim konvertitom radil, aby ostávali v štátnej cirkvi, jeho kritika vyšších vrstiev a kňazstva vzbudzovala zúrivy odpor. Jeho pôsobenie zanechalo na nórskom luteranizme trvalé stopy a ním založené spoločnosti ostali súčasťou cirkvi.

HAUGEHO práca mala vplyv aj v Dánsku. Vo Švédsku boli podobné hnutia, ktoré ovplyvnili Fínsko.

V Spojených štátoch sa sporadické prípady prebudenia zmenili na všeobecné prebudenie na prelome storočí. Modlitebné zhromaždenia sa rozširovali a každý prvý pondelok v mesiaci sa stal príležitosťou horlivých prosieb. Roku 1795 mali tieto modlitebné stretnutia všeobecnú podporu všetkých denominácií okrem unitárov. Do r. 1798 sa prebudenie rozšírilo do všetkých štátov Nového Anglicka, Long Islandu, New Jersey, New Yorku, Philadelphie a Marylandu. Väčšinou pokračovalo až do r. 1812, keď ho prerušila vojna s Britániou. Prebudenie sa obnovilo po uzavretí mieru r. 1815. K mnohým prebudeniam došlo na univerzitách (colleges). Napr. v Princetone, Andoveri a v Yale (za prezidenta Timothy DWIGHTA (1752-1817), ktorý bol vnukom Jonathana Edwardsa). Na univerzite vo Williamstowne (Massachusetts), počas prebudenia v r. 1805-1808 Samuel John MILLS (1783-1818) s priateľmi založili prvú americkú zahraničnú misijnú spoločnosť (1810). Na prebudeniach na

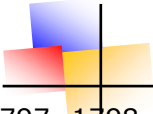

univerzitách nedochádzalo k emocionálnym zvláštnostiam, ale na západe štátu New York a Pennsylvanie dochádzalo k častejším scénam citového vzrušenia. Prebudenie, ktoré začalo r. 1798 v Kentucky a Tennessee a neskôr sa rozšírilo do Virgínie, oboch Karolín a Georgie, bolo charakteristické extrémnym usvedčením z hriechov a reakciami ako triaška, omdlievanie, plač a výkriky radosti.

Typickým znakom prebudenia na juhu Spojených štátov boli "táborové zhromaždenia" (camp meeting), ktoré sa vyvinuli z prípravných víkendov pred prijímaním sviatostí na otvorených priestranstvách vrcholiacich v prijímaní Večere Pánovej, a ktoré pochádzali zo Škótskej presbyteriánskej praxe. Roku 1798 prepuklo prebudenie v Kentucky na takomto víkendovom stretnutí, kde kázal James McGREADY (1758-1817), presbyteriánsky kazateľ a evanjelista.

Prvé táborové zhromaždenie vo vlastnom slova zmysle sa konalo v júli 1800 pri rieke Gasper v Kentucky. Rodiny strávili víkend na otvorenom priestranstve v trinástich vozoch. Pri takýchto intenzívnych príležitostiach sa odohrávalo známe padanie, váľanie a trasenie. Historik USA, Handlin, to popisuje takto: "Periodické výkriky prerušovali kázne a spúšťali masovú hystériu; jedna výbušná vlna za druhou prebiehali zástupmi spasmodické vzlyky a vzápätí nekontrolovaný smiech – ostré hlasy žien bolo počuť nad hlasmi mužov. Niektorých trhlo pri tom ako striasali diablov, ktorí sa ich držali. Iní začali nešikovne tancovať a vydávali divé zvieracie zvuky, kým neomdleli. Celé hodiny ležali bez pohnutia opustení a hádzaní v podvedomom striedaní zúfalstva a nadšenia. Po roku 1805 presbyteriáni opustili prax týchto "táborových zhromaždení", ale baptisti a metodisti v nich naďalej pokračovali. Prestali až okolo r. 1840.

Tak ako vo Veľkom prebudení, aj tu došlo k rozdeleniu cirkvi. Napr. v USA sa rozdelila presbyteriánska cirkev na problémy ordinovania kazateľov bez požadovaného vzdelania. Nepriamo bol urýchlený vznik unitárskej cirkvi v Novom Anglicku (1785). Práve tak ako v Británii, Druhé prebudenie v Spojených štátoch priamo viedlo k vzniku veľkého počtu spoločností pre šírenie kresťanských aktivít. Roku 1796 začali rozhovory, ktoré viedli k vzniku *New Yorskej misijnej spoločnosti*. Ďalšie podobné spoločnosti vznikli v rokoch

1797, 1798, a 1799. Na západných hraniciach USA (*the frontier*) ustupoval alkoholizmus a vzrastala zbožnosť medzi obyvateľstvom. Od týchto dôb sa modlitebné stred-týždňové zhromaždenie stalo dôležitou inštitúciou amerického kresťanstva (Cairns).

Druhá fáza druhého evanjelikálneho prebudenia

Napoleonské vojny v Európe od 1803 do 1815 a Americká vojna proti Británii (1812-1815), ktorá bola ich dôsledkom, do určitej miery zabrzdlili pokračovanie prebudenia. Mier uzavretý r. 1815 viedol k obnoveniu anglo-saského prebudenia na oboch stranách Atlantiku zároveň s *Réveil* vo Švajčiarsku, Francúzsku a Holandsku a *Erweckung* v Nemecku. Modlitby sa viedli za návrat mieru, reformu morálky a všeobecné prebudenie a oživenie náboženstva.

Pozoruhodné oživenie nastalo v rokoch 1815-16 medzi metodistami rôznych smerov. V anglikánskej cirkvi bol vplyv evanjelikálov na svojom vrchole a viacero evanjelikálov sa stalo biskupmi. K významnému rastu baptistov, kalvinistických metodistov, wesleyských metodistov ako aj kongregacionalistov došlo vo Walesi. Evanjelicálna časť Škótskej cirkvi protestovala proti vykorisťovaniu chudobných, podporovala všeobecné vzdelanie a rozširovala literatúru. Zástupy sa deň čo deň a noc čo noc zhromažďovali v stodolách a lesoch, aby počuli evanjelistu Johna KENNEDYHO. Týmto spôsobom sa pokračovalo dokonca aj potom, keď napadol sneh.

Roku 1816 sa Škót Robert HALDANE (1764-1842) presťahoval do Ženevy, kde si najal miestnosť a začal prednášať evanjelické (evanjelicálne) učenie so zvláštnym zameraním na list Rímskym. Napriek tomu, že sa proti nemu stavali profesori a kňazi Reformovanej cirkvi, jeho práca viedla k prebudeniu evanjelického náboženstva v Ženeve a pod jeho vplyv sa dostali viacerí autori, ktorých diela boli neskôr čítané širokou kresťanskou verejnosťou. Jeho heslom bolo "kresťanstvo je buď všetkým, alebo ničím, ak je pravdivé, zaslúži si a vyžaduje akúkoľvek obeť na podporu svojho vplyvu".

Roku 1817 sa HALDANE presťahoval do južného Francúzska, kde pokračoval v rovnakej činnosti ako v Ženeve, ale tu už bez prenasledovania. Viacero francúzsky hovoriacich misionárov odišlo zo Ženevy do Francúzska. V Štrasburgu a Paríži boli založené biblické

spoločnosti. Roku 1822 vznikla Parížska evanjelická misijná spoločnosť, ktorá sa starala o zvestovanie evanjelia v zahraničí.

Impulz k prebudeniu v nemeckej federácii dali sčasti Revival v Británii a sčasti Reveil vo Švajčiarsku. Agenti Britskej a zahraničnej biblickej spoločnosti a Spoločnosti pre šírenie náboženských traktátov distribuovali kresťanskú literatúru, kázali a tvorili nové biblické spoločnosti. Evanjelisti z nemecky hovoriaceho Švajčiarska kázali v Bavorsku. Prebudenie zachvátilo mnoho oblastí vrátane miest Berlín, Hanover, Brémy a Hamburg. Pod jeho vplyvom bolo aj Sliezske a Východné Pomoransko. Obrátilo sa mnoho nemeckých šľachticov. K centrám prebudenia patrili Wuppertal, Siegerland a oblasť Minden-Ravensberg. Medzi vedúcimi pracovníkmi v prebudení na dolnom Rýne bolo mnoho vynikajúcich farárov, napr. traja Krummacherovci: Friedrich Adolf (1767-1845), Gottfried Daniel (1774-1837) a Friedrich Wilhelm KRUMMACHER (1796-1868) a Karl August DÖRING. V Berlíne bol centrom prebudenia český luteránsky zbor, ktorého kazateľom bol Johannes JÄNICKE (1748-1827). Tento založil školu pre prípravu mladých mužov do misijnej služby. Jej osemdesiat absolventov pracovalo pre rozličné spoločnosti v Afrike a Ázii. Založil aj biblickú spoločnosť a spoločnosť pre vydávanie traktátov.

V Novom Anglicku a stredných atlantických štátoch boli roky 1815-1818 rokmi veľkých miestnych prebudení. Mnohé z nich boli spojené s menom cestujúceho evanjelistu Asahela NETTLETONA (1783-1843), zvlášť v rokoch 1812 až 1820, keď mu prestalo slúžiť zdravie. V priebehu desiatich rokov sa zúčastnil na viac ako 60 prebudeniach v Connecticute, Massachusetts a v štáte New York. Prebudenie v Saratoga Springs (štát New York), kde kázal, viedlo k obráteniu 2 000 ľudí. NETTLETON zastával tradičnú kalvinistickú teológiu, ktorá učila, že prebudenie je "Boží zázrak". Toto učenie bolo prudko napadnuté jeho mladším súčasníkom Charlesom FINNEYM (1792-1875), ktorý radikálne odmietol kalvinizmus a zaviedol kontroverzné "nové opatrenia" (*new measures*), ktoré mali viesť ľudí k obráteniu (napr. výzvy k rozhodnutiu, naliehanie na okamžité obrátenie, zhromaždenia pre oslovených).

Obnovenie prebudenia po roku 1830

Charles FINNEY kázal pri veľkolepom prebudení v Rochestri (New York), ktoré sa začalo v septembri r. 1830 a pokračovalo šesť

mesiacov. Z desiatich tisícov obyvateľov mesta tisíc vyznalo obrátenie ku Kristovi a 450 vstúpilo do presbyteriánskej cirkvi v priebehu jedného roka. Veľké množstvo sa pripojilo aj k baptistom, metodistom a episkopálom. Zároveň prebiehalo prebudenie aj na iných miestach v štáte New York, ale prebudenie v Rochesteri malo najdramatickejšie výsledky a správy z neho vplývali na prebudenie na iných miestach. Prebudenie v Rochesteri prinieslo FINNEYMU celoštátnu slávu a neskôr aj celosvetovú, keď publikoval zbierku prednášok Revival Lectures, ktoré viedli k prebudeniam na rôznych miestach sveta. Roku 1832 sa FINNEY stal kazateľom v New York City, kde ostal nasledujúcich päť rokov. Roku 1835 sa presťahoval do Oberlinu v Ohio, kde ostal profesorom teológie do svojej smrti r. 1875. Neúnavne bojoval za sociálne reformy, za zrušenie otroctva a za práva černochoch a práva žien. Bojoval tiež za striednosť v požívaní alkoholu (bol aj proti pitiu kávy, čaju a proti fajčeniu).

V Anglicku došlo k novej vlne prebudenia v anglikánskych kruhoch, kde bolo aktívnych mnoho významných evanjelistov (Robert AITKEN a William HASLAM sa venovali hlavne práci medzi chudobnými). Aj slobodné cirkvi prežívali prebudenie, ale najväčší prírastok zo všetkých mali metodisti prostredníctvom veľkej série miestnych prebudení po celej krajine. Veľké požehnanie pre metodistickú cirkev znamenala putovná služba Jamesa CAUGHEYHO (1810-1897), ktorý bol írskym prisťahovalcom v Spojených štátoch, obrátil sa tam pri prebudení r. 1830-31, bol ordinovaný do kazateľskej služby a prežil Božie povolanie k práci v Británii, aby sa tam venoval evanjelizácii. V tridsiatych rokoch na britských ostrovoch vzniklo Oxfordské alebo Traktátové hnutie, ktoré niektorí tiež nazývajú prebudením. Sotva ho však možno považovať za evanjelikálne prebudenie, nakoľko toto hnutie zdôrazňovalo kontinuitu anglikanizmu s rímsko-katolíckou cirkvou. Kresťanskí bratia začali svoju prácu v Dubline, ale čoskoro sa centrum ich práce prenieslo do Plymouthu. Ich hlavným cieľom bolo obnoviť novozmluvný model cirkvi. Mimoriadnu pozornosť venovali štúdiu prorociev a mnohí z nich verili, že Druhý príchod Kristov je bezprostredne blízko. Ich predstaviteľ Edward IRVING bol pôvodne presbyteriánskym kazateľom v Londýne. Tvrdil, že duchovné dary z ranej doby apoštolov (proroctvo, hovorenie jazykmi, uzdravovanie vierou) sa obnovujú v jeho dobe. Bol vylúčený z Presbyteriánskej cirkvi, ale jeho názory sa uplatnili v Katolíckej apoštolskej cirkvi (zal.

1832), ktorá mala zložitú organizáciu apoštolov, prorokov, evanjelistov a pastierov. Medzi inštitúcie založené pod vplyvom prebudenia sú YMCA (Young Men's Christian Association) a Evanjelikálna aliancia (zal. 1846), ktorá bola konkrétnym príkladom evanjelikálneho ekumenizmu, ktorý vychádzal z prebudenia.

Na európskom kontinente, Johann Gerhard ONCKEN (1800-1884), Nemec, ktorý sa obrátil v Anglicku r. 1822 a stal sa kolportérom traktátovej spoločnosti v Dolnom Sasku, bol r. 1834 spolu s malou skupinou podobne zmýšľajúcich pokrstený v Hamburgu v rieke Labe. Tým vznikol prvý nemecký "zbor pokrstených kresťanov". Oncken bol až do svojej smrti horlivým evanjelistom a zakladal baptistické zbory v celej nemeckej federácii a aj za jej hranicami. Baptistické zbory v Škandinávii, Pobaltí, v Poľsku, Uhorsku (vtedy súčasťou Rakúska) a Rumunsku vďačia za svoj vznik jeho práci. Fenomenálny úspech jeho práce, zvlášť v prvých tridsiatich rokoch, vyplýval predovšetkým z duchovného prebudenia, ktoré v tom čase prebiehalo a z jeho hesla: "Každý baptista misionárom!". Významné duchovné impulzy bolo vidieť v Uhorsku v tridsiatych a štyridsiatych rokoch 19. st. Gottlieb August WIMMER (1791-1863), ktorý bol ovplyvnený Moravskými bratmi a württemberským pietizmom, presadzoval misijnú činnosť maďarskej luteránskej cirkvi. Jej misionár Samuel BÖHM odišiel ako misionár do Afriky. Wimmer sa aktívne zúčastňoval aj politického života. Publikoval tiež hebrejsko-nemeckú Bibliu pre Židov v Budapešti.

Tretie evanjelikálne prebudenie

Toto prebudenie začalo v severnej Amerike a rozšírilo sa na Britské ostrovy. Správy o tom, čo sa dialo v týchto dvoch oblastiach, sa dostali do Južnej Afriky, Austrálie, Indie a inde. Výsledkom boli modlitebné stretnutia kresťanov, ktoré viedli k podobným výsledkom aj na týchto miestach.

Roky 1845-1855 boli v Spojených Štátoch obdobím duchovného úpadku. Apokalyptické vzrušenie vyvolané špekuláciami Williama MILLERA (1782-1849), ktorý predpovedal, že Kristus sa vráti na Zem r. 1843, potom 1844, bolo vystriedané veľkou dezilúziou, keď sa proroctvá nenaplnili. Mnohí stratili vieru a cirkvi boli vysmiate. Mexicko-americká vojna (1845-48) tiež zaujala pozornosť a finančná a komerčná prosperita po hospodárskej panike 1833-37 odvádza

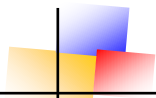
pozornosť od duchovnej reality. Ďalšia finančná panika a kríza rokov 1856-57 viedla naopak mnohých k novému prebudeniu.

1.decembra 1857 sa zišla v Pittsburghu (Pennsylvania) presbyteriánska konferencia kazateľov a laikov, aby viedla modlitby a diskusiu o potrebe duchovného oživenia a prebudenia. Prvá nedeľa nového roku bola určená na kázanie o tomto predmete a nasledujúci štvrtok bol dňom pokorenia, pôstu a modlitby. Podobná konferencia sa zišla v Cincinnati v máji 1858. Baptisti v štáte New York oddelili jeden deň týždenne ako deň celodenného zhromaždenia modlitieb a príhovorov za vyliatie Ducha Svätého. Metodisti a iné evanjelikálne denominácie mali podobné zhromaždenia.

Aj v Európe sa prebudenie začalo modlitebnými stretnutiami. Mladý Ír James McQUILKIN, ktorý sa obrátil r. 1856, celý rok 1858 spolu s priateľmi sa modlili, stále viac ľudí prichádzalo k duchovnému obráteniu. Vo februári 1859 začali modlitebné zhromaždenia v presbyteriánskej kostole v Ahoghille. V marci pri jednom zhromaždení hrozilo, že sa galéria v kostole zrúti a vonku bolo zhromaždených ďalších 3000 ľudí, zástup ovládlo hlboké usvedčenie z hriechov. Tiež v Belfaste boli všetky kostoly preplnené a na otvorenom priestranstve sa zhromažďovalo 15 až 20 000 ľudí.

Prebudenie vo Walesi začalo r. 1858 a dosiahlo svoj vrchol r. 1859 a 1860. Správy z amerického prebudenia povzbudili mnohých kresťanov k modlitbám za podobné navštívenie v kniežatstve. Okrem toho Humphrey JONES (1832-1895), metodistický evanjelista z Walesu, ktorý bol v Amerike pri začiatku prebudenia, sa vrátil do Walesu v júni 1858. Ovplyvnil Davida MORGANA (1814-1888), kalvinistického metodistického kazateľa, ktorý sa predchádzajúcich desať rokov modlil za vyliatie Svätého Ducha. Prebudenie sa začalo šíriť po celej krajine zvlášť po zintenzívnení modlitieb za prebudenie na stretnutiach Kongregačnej asociácie v Beauforte 29. a 30. júna 1859. Duchovný a morálny život celej krajiny sa hlboko zmenil. Dramaticky sa znížila kriminalita. Jeden z odhadov citovaný r. 1897 udáva, že 19 z 20 obrátených "ostalo vo viere a prinášalo ovocie v povinnostiach pobožnosti".

Smutný prípad Humphreyho JONESa je varovaním pred extrémami, ktoré sa stávajú počas prebudení. Vyčerpaný kázaním, cestovaním a celkovou námahou, utrpel dočasnú mentálnu poruchu, ktorá ale trvale poškodila jeho službu. Tvrdil, že dostáva božské

zjavenia, ktoré odovzdával cirkvi v prorockých. V jednom zo svojich prorocietv tvrdil, že Duch Svätý v presne určený deň zostúpi v telesnej forme v Aberystwyth, čím sa začne millenium. Nakoniec vytriezvel, ale jeho zdravie a duchovná práca ostali trvale poškodené.

V Anglicku sa prebudenie začalo na severe krajiny a postupovalo na juh. Všade mu predchádzali modlitby príhovorov za požehnanie, niekedy v malých podomových modlitebných stretnutiach, niekedy na veľkých verejných zhromaždeniach. Návšteva manželov PALMERSOVCOV, amerických evanjelistov, v Newcastli v lete 1859 začala oživenie, ktoré sa šírilo po okolí. William BOOTH bol kazateľom metodistického zboru v Gateshead a r. 1859 aj jeho zbor zažil prebudenie.

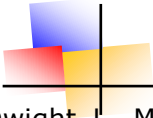
Vo februári 1859 Charles Haddon SPURGEON musel presťahovať svoj zbor z New Park Street Chapel do väčších priestorov v Exeter Hall. V tomto roku napríklad 10. júla kázal zástupu 10 000 ľudí a 20. júla kázal vo Walesi, kde sa zišiel zástup 9 000 až 10 000 ľudí.

V západnej časti ruského impéria došlo k prebudeniu medzi nemeckými kolonistami. "Štundisti" vznikli ako výsledok tohto prebudenia. Po návšteve Johanna Gerharda ONCKENA r. 1869 boli pokrstení ako veriaci a stali sa jednými z predchodcov moderných ruských baptistov. Evanjelizačná práca v Sankt Peterburgu Lorda RADSTOCKA a putovná služba Fredericka Williama BAEDEKERA (1823-1906) viedla k obráteniu veľkého počtu členov ruskej aristokracie, ako aj jednoduchých ľudí. BAEDEKER cestoval okrem iného aj po sibírskych väzniciach, kde kázal a rozširoval veľké množstvo Biblií. Proti tejto práci sa postavila Ruská pravoslávna cirkev a dosiahla vypudenie niektorých evanjelizátorov z krajiny.

Výsledky modlitebného prebudenia

Prebudenie 1859 bolo v mnohých ohľadoch prebudenie laikov a vzniklo v ňom mnoho hnutí a organizácií, v ktorých boli aktívni laici: (1) YMCA - zvlášť v Amerike, (2) Armáda spásy, (3) Keswické hnutie (tu boli v popredí kazatelia), (4) Kresťanské jednoty na univerzitách, (5) Hnutie nedeľnej školy, (6) Misijné hnutie dostalo nový prílív kandidátov.

Počas prebudenia sa dostalo do popredia množstvo cestujúcich evanjelizátorov: PALMERSOVCI, BOOTHOVCI, William TAYLOR,

Dwight L. MOODY. K obnoveniu prebudenia došlo ešte v 80-tych rokoch, ktorého výsledkom bol ďalší rast misijnej práce.

zdroj : HANES, Dejiny kresťanstva

Slovo pre deti

Prečo Ježiš rozprával nezvyčajné príbehy?

Keď Ježiš opustil svoj domov, stal sa kazateľom. Chodil po krajine a na rôznych miestach rozprával ľuďom, že sa priblížilo Božie kráľovstvo. On bol Kráľ. A keď príde Kráľ prichádza aj Kráľovstvo!

Ľudia počúvali Ježiša veľmi radi. Bol celkom iný ako ostatní učitelia. Jeden chlapec ho mal tak rád, že dal Ježišovi svoj vlastný obed a povedal: „*Prosím, podel' sa s niekým, kto si zabudol jedlo.*“ Ježiš sa podelil o chlieb a rybu, ktoré mu chlapec dal, s päťtisíc ľuďmi.

Ježiš je Kráľ. Chce byť naším Kráľom. Rozprával nevšedné príbehy, aby ľudí podnietil k premýšľaniu. Jeho príbehy sa nazývajú podobenstvá. Podobenstvá sú príbehy s tajomstvom. Treba sa usilovať objaviť ich skutočný význam.

Mnohým sa Ježišove príbehy páčili, ale v podstate im nerozumeli. Ježiš povedal, že počúvajú, ale nepočujú. Zdalo sa im, že Ježišove príbehy sú skvelé. Necháпали však, že Ježiš hovorí aj o nich. Zabudli si položiť otázku: „Čo mi chce Ježiš povedať?“

Ježiš porozprával veľa zaujímavých príbehov. Povedal, že keď učí, je ako rozsievач, ktorý rozsieva semeno. Niektorí ľudia majú srdce ako tvrdú pôdu. Ježišove slová nikdy nevstúpia dovnútra. Iní majú také srdce, akoby v ňom niesli skalú. Ježišove slová sa nedostanú do hĺbky. Ďalší majú srdcia akoby zarastené trnami a burinou. Ježišove slová si uchovávajú len krátko. Ale sú i takí, ktorí majú srdcia pripravené počúvať a poslúchať Ježišove slová.

A akou pôdou si Ty?

Niekedy, keď máš ufúľanú tvár a strapaté vlasy, mama ti povie: „Chod' sa pozrieť do zrkadla, aký si!“ Ježišov príbeh o rôznych druhoch pôdy je ako zrkadlo. Vraví: „Akou pôdou si ty? Aké je tvoje srdce? Počúvaš, chápeš a poslúchaš moje slová?“

Otázka: Prečo Ježiš rozprával nezvyčajné príbehy?

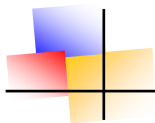
Odpoveď: Ježiš rozprával príbehy zvané podobenstvá. Objasňujú nám čo sa deje v jeho kráľovstve.

Ježiš vždy vyučoval v podobenstvách. Vedel ľudí zaujať, pretože ľudia majú radi dobré príbehy. Ježiš však chcel, aby ľudia premýšľali o tom, čo hovorí. Preto rozprával príbehy so skrytým významom. Len tí, ktorí ho chceli naozaj spoznať a dozvedieť sa niečo o jeho kráľovstve, sa im usilovali porozumieť. V niektorých Ježišových príbehoch sú rôzne typy ľudí. Keď o nich čítaš, Ježiš chce, aby si si položil otázku: „Komu z tých ľudí sa podobám?“ Keď čítaš podobenstvá, hľadaj tiež odpoveď na otázku : „Čo mi tento príbeh hovorí o Bohu a jeho kráľovstve?“

Ježišove príbehy sú také pozoruhodné, že ich môžeš čítať znovu a znovu.

Pamätaj si verš: Riekol im: Vám je dané poznať tajomstvo kráľovstva Božieho, ale tým, ktorí sú mimo, všetko sa podáva v podobenstvách.... (Mk 4, 11)

zdroj : FERGUSON, Veľká kniha otázok a odpovedí o Ježišovi

Oslíkov vianočný príbeh a predvianočný nácvik

Začína Advent a nejaký čas už usilovne nacvičujeme v besiedke pesničky na vianočnú detskú slávnosť. Pár rokov dozadu, keď deti boli malé, spievali sa vždy piesne, ktoré sme sčasti opakovali z predchádzajúceho roka. Tento rok máme v zostave besiedky už nejakých prváčikov aj ďalšie školopovinné ratolesti, tak sme inovovali repertoár nášho spevokolíka. Pesničky sú spevné, radostné a chytajú deti za srdiečka. Pri nácviku pesničiek už dokonca pomáha moderná technika – internet s nahrávkami na YouTube, midi súbory s melódiou a odkazy s nahrávkami vybraných pesničiek. Opakujeme a opakujeme. Doma potom počúvam od detí opakovanie slov a melódie ako na verklíku. Tešíme sa na doprovod s flautami a klavírom, lebo máme už aj malých muzikantov.

Horšie to je so scénkou, keďže každý rok sa potýkame s chorobami pred sviatkami aj počas nich. Zohnať zdravé deti dokopy nie je ľahké a vybrať vystúpenie, ktoré malé deti zvládnu a vedia sa v prípade núdze zastúpiť, je asi nemožné?! Tento rok máme scénku so zvieratkami v hlavných úlohách, mimo Jozefa a malého Ježiša v nej nevystupujú ľudia. Je to oslíkov vianočný príbeh, je to príbeh zvieratiek v maštali, kedy aj ony prežívajú úžasný a radostný čas príchodu Božieho syna na našu Zem v priamom prenose, žiadne sprostredkované správy alebo oznam anjelov a hviezdy. Sú hneď vedľa Jozefa a Ježiša, sú očitými svedkami a spievajú oslavné piesne novonarodenému Spasiteľovi. Pri narodení Ježiša boli len rodičia a anjeli, zvesť o narodení počuli pastieri a uvideli mudrci z Východu. Ostatní z Betlehema Ježiša nevítali. V jednej básni sa hovorí, že keď my budeme mlčať o narodení Ježiša, bude hovoriť kameň. V tomto vianočnom pásme hovorí iné Božie stvorenie – zvieratká.

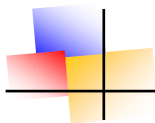
Zvieratká v skutočnosti len slúžia nám ľuďom, nevedia rozprávať, premýšľať ako my, ale vedia mnohé povedať, keď im dáme príležitosť práve vo vianočnej scénke. Vtedy vedia rozprávať a vedia chváliť Boha za dar Jeho syna poslaného na svet pre nás, pre našu spásu.

Čítala som zamyslenie jedného pána farára, ktorý sa snažil nájsť svoj vzor v biblických postavách, aký by mal byť, a nakoniec ho našiel. K môjmu prekvapeniu to nebol Daniel, Dávid ani žiadny prorok či apoštol, vzor našiel v oslíkovi. Oslík bol k dispozícii a poslušne išiel slúžiť Jozefovi, Márii aj Ježišovi. Nech aj my sme k dispozícii Bohu a sme poslušní ísť, kde nás pošle.

Hana Žežulová

Misia vo Vitkovciach

Ku koncu roku človek sčítava dary, ktoré dostal, a ja by som sa na úvod chcela poďakovať Pánovi za Jeho vernosť, ochranu a pomoc, za mnoho odpustenia a za Jeho nekonečnú lásku!

Chcem sa tiež poďakovať Vám za modlitby a podporu počas celého roku, aj za špeciálnu predvianočnú finančnú podporu, pomocou ktorej sme pokryli náklady na vianočné balíčky pre deti, ktorých bolo tento rok dvojnásobne viac ako po minulé roky. Čím to bolo?

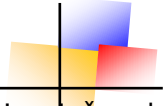
Začiatkom roku prichádzali za našimi učiteľkami besiedky deti zo susednej osady Chrasť nad Hornádom a prosili, aby aj oni mohli mať besiedku. Bývajú síce celkom blízko ku Vitkovciam, avšak cesta „k nám“ vedie cez železničnú trať. A tak od jari vedie jedna z našich rómskych učiteliek aj besiedku v Chrasti a ďalšie dve nové pomocníčky sa k nej pridali.

Na besiedku v Chrasti prichádza asi 70 detí, veľmi pozorne počúvajú a dobre si počuté pamätajú. Naša učiteľka vraví, že sa odtiaľ vždy vracia naplnená veľkou radosťou!

Počas roka sme pokračovali tiež v doučovaní tretiakov a štvrtákov a som veľmi rada, že môžem vidieť výsledky našej spoločnej práce – deti oveľa lepšie rozumejú a vyjadrujú sa v slovenčine a už sa všeličo dokážu naučiť aj sami. S radosťou mi zvestujú, keď prinesú dobré známky! Učia sa veľmi rady :). Počas doučovania máme vždy chvíľku stíšenia, spojenú so spoločným čítaním. Deti si všetko veľmi dobre pamätajú a o prečítanom premýšľajú... a potom kladú zaujímavé otázky, ako napr.: „A to naozaj, keď mi niekto ublíži, mu mám odpustiť??“ Sú to také skutočne radostné chvíle!

Nadálej som sa stretávala s učiteľkami besiedok a tiež so skupinou dievčat od 12 rokov, kde prichádza až do 15 dievčat. Chlapci obdobnú skupinku nemajú, máme však niekoľko chlapcov, ktorí sa rozhodli nasledovať Pána Ježiša. Títo sa stretávajú k štúdiu Biblie, ktoré vedie miestny rómsky brat Roman.

Ako každý rok, znovu sme v lete pripravili 3-dňový evanjelizačný program, zameraný na deti. Sledovali sme spolu príbeh Nehemiáša – muža, ktorý sa v každej situácii modlil, poslúchal Božie Slovo a verne slúžil Pánu Bohu. Deti boli neveriteľne dobré!

Počas roka sme mali niekoľko stretnutí so ženami, niečo ako „pradávkne“ priadky :). V lete sme maľovali tašky, na jeseň varili šípkový lekvár a v decembri sme zase vyrábali vianočné ozdoby. Je to vždy dobrý čas na spoločné zdieľanie a vzájomné povzbudzovanie sa.

Pred Vianocami sme pozvali mamičky detí z doučovania na „rodičko“, kde sme sa snažili ukázať ženám niečo málo z toho, ako môžu samy pomôcť svojim deťom so školskými úlohami, ale aj upriamiť pozornosť na Pána Ježiša, v ktorom sú ukryté všetky poklady múdrosti a poznania.

Mojou túžbou je, aby všetky tieto stretnutia ukazovali na Pána Ježiša a mohli ľuďom pomôcť spoznať Ho ako svojho Spasiteľa a nasledovať Ho ako svojho Pána.

Rok sme uzavreli detskými vianočnými slávnosťami v sobotu 22.decembra a nedelňou bohoslužbou 23.decembra.

Pred nami je nový rok, v ktorom opäť potrebujeme Božiu milosť a vedenie na každom kroku.

Budeme vďační, ak sa i naďalej budete za nás modliť.

Nech aj Vás Pán Boh vedie vo svojej milosti po Jeho dobrých cestách!

Boba Havrilová

Zborové listy vydáva Zbor Cirkvi bratskej, Kováčska 31, Košice.

Len pre vnútornú potrebu.

Uzávierka nasledujúceho čísla je v stredu 27.1.2019

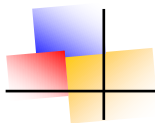
Za príspevky vopred ďakujeme.

Redakcia: O.Straka

Jazyková korektúra: I.Žezula

Grafická úprava: M.Petrejčík

Web: <http://www.cbke.sk>

Pozdrav z Mozaiky

*Uzavriem s nimi večnú zmluvu, že im neprestanem preukazovať dobro a vložím im do srdca svoju bázeň, aby sa odo mňa neodvrátili.
Jeremiáš 32:40*

Drahí naši priatelia!

Ďakujeme vám všetkým, že ste boli s nami v r.2018. Prajeme vám, aby ste v Pánovi Ježišovi stále videli Božiu vernosť a Jeho nemennú lásku k vám. Počas Vianoc 2018 a ešte viac aj v celom roku 2019, nech každý deň vidíte to nesmierne dobro, ktorým je vám Boh prítomný vo vašich srdciach.

Ervin a Marika, Filip a Miriam Mittelmanovci

Organizačné informácie

Pravidelné stretnutia:

- ✚ **Nedeľné zhromaždenie:** o 10.00 hod. v modlitebni.
- ✚ **Modlitebné stretnutia:** v nedeľu o 9:30 v zborovej miestnosti
- ✚ **Biblické hodiny:** v stredu o 17:00 hod. v modlitebni
- ✚ **Program pre deti:** každú nedeľu v priebehu hlavného zhromaždenia

Kazateľ je k dispozícii k pastoračným rozhovorom v každom čase.

Kontakty:

Kancelária zboru: 055/622 5424; kazateľ Rastislav Betina 0948 235 035

Ďakujeme za podporu práce zboru, jednotlivých zborových činností a aktivít vašim finančným darom na účet:

SK76 0900 0000 0050 2302 2870 - zabezpečenie každodenného chodu zboru

SK78 3100 0000 0043 5012 9742- pre investičnú Výstavbu Bardejovská

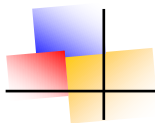
Služba pri ozvučení: Ján Havrila

Služba prekladu kázne: Daniel Liška, Marcel Kuzma

Modlitebné podnety:

- ✚ Za brata kazateľa a jeho rodinu
- ✚ Za všetky stretnutia v zbere, za ich duchovný úžitok
- ✚ Za duchovnú jednotu zboru
- ✚ Za evanjelizačnú a svedeckú službu
- ✚ Za misiu doma a v zahraničí
- ✚ Za rodiny za výchovu detí v duchu evanjelia
- ✚ Za našich chorých a dôchodcov
- ✚ Za uzdravenie Zuzky, ktorá je vážne chorá

Program na mesiac január 2019

		<i>Zmena programu vyhradená.</i>	
6.	Ne	10:00 Zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina)	
8.	Ut	10:00 Mami klub - The Meeting Place	
9.	St	17:00 Bible study - The Meeting Place	
10.	Št	17:00 Women's Bible study - The Meeting Place	
12.	So	Lego-klub	
13.	Ne	10:00 Zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina) Večera Pánova 13:00 Stretnutie rodín	
14.	Po	18:00 AMOT - ECAV	
15.	Ut	10:00 Mami klub - The Meeting Place	18:00 AMOT - CB
16.	St	17:00 Biblická hodina (kaz. Rastislav Betina)	18:00 AMOT - BJB
17.	Št	10:00 Mami klub study - The Meeting Place	18:00 AMOT - AC
		17:00 Women's Bible study - The Meeting Place	
18.	Pi	18:00 AMOT -Ref. KC	
19.	So		
20.	Ne	10:00 Zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina)	
22.	Ut	10:00 Mami klub - The Meeting Place	
23.	St	17:00 Biblická hodina (kaz. Rastislav Betina) 17:00 Bible study - The Meeting Place	
24.	Št	17:00 Women's Bible study - The Meeting Place	
27.	Ne	15:00 Zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina)	
29.	Ut	10:00 Mami klub - The Meeting Place	
30.	St	17:00 Biblická hodina (kaz. Rastislav Betina) 17:00 Bible study - The Meeting Place	
31.	Št	17:00 Women's Bible study - The Meeting Place	
3.2.	Ne	10:00 Zhromaždenie (kaz. Rastislav Betina) Večera Pánova	

* The Meeting Place adresa: Strojárska 1061/3, 040 11 Košice